

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«Ринок послуг»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	2 курс
Освітня програма/спеціалізація	Підприємництво, торгівля та логістика
Спеціальність	076 Підприємництво та торгівля
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Лісіца Вікторія Вікторівна

к.е.н., доцент

доцент кафедри підприємництва, торгівлі та біржової діяльності

Контактний телефон	+38-050-942-36-25
Електронна адреса	vvlisitsa@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.commerce.puet.edu.ua/ он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у студентів системи теоретичних знань, вмінь та практичних навичок із організації та технології надання послуг, основних нормативно-технічних документів, що регламентують їх роботу.
Тривалість	5 кредити ЕКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії та виїзні, самостійна робота поза розкладом із застосуванням методів стимулювання і мотивації (вербалізації), методів висловлювання думок і вибору позицій (коло ідей, незакінчені рішення, шкала думок), методів організації обговорень (інтерактивної дискусії, мета план, пошук рішення).
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: ПМК (залік)
Базові знання	«Технологія торгівлі та послуг», «Державне регулювання економіки та підприємницьке право»
Мова викладання	Українська

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
- використовувати базові знання з торгівлі й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях (ПР01); - застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності (ПР02); - аналізувати діяльність підприємств сфери послуг (ПР05); - вміти працювати в команді, мати навички міжособистісної взаємодії, які дозволяють досягти професійних цілей. (ПР06);	- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел (K06); - здатність працювати в команді та автономно (K07); - навички використання інформаційних та комунікаційних технологій (K08); - навички міжособистісної взаємодії (K12); - здатність критично осмислювати теоретичні засади підприємницької та торговельної діяльності (K13); - здатність здійснювати діяльність у взаємодії суб'єктів

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
- вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких та торговельних структур, розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів (ПР 17); - демонструвати вміння оцінювання кон'юнктури ринків та результатів діяльності підприємницьких та торговельних структур з урахуванням ризиків (ПР20)	ринкових відносин (K15); - здатність застосовувати інноваційні підходи в діяльності підприємницьких структур сфери послуг (K16); - здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких структур сфери послуг (K19); - здатність до оцінювання кон'юнктури ринків і результатів діяльності у сфері торгівлі та послуг з урахуванням ризиків (K22).

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль 1. Послуга як специфічний товар		
Тема 1. Послуга як специфічний товар	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати реферати на теми «Перспективи розвитку сфери послуг в Україні», «Роль послуг у соціально-економічному житті держави», «Особливості класифікації послуг».
Тема 2. Якість, безпека та конкурентоспроможність послуг	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування. Поточна модульна робота.	Підготувати презентації на теми «проблеми регулювання сфери послуг на державному рівні.», «Дозвільні документи на надання послуг» (вид послуг за власним вибором), «Проблеми якості та безпеки послуг у практиці сучасного сервісу», «Управління якістю послуг, контроль якості та безпеки обслуговування», «Особливості оцінки конкурентоспроможності послуг».
Модуль 2. Організація надання різних видів послуг		
Тема 3. Послуги у міжнародній торгівлі.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Підготувати презентації на теми: «Послуги міжнародного транспорту», «Міжнародне регулювання сфери послуг», «Функціонування міжнародного ринку туристичних послуг».
Тема 4. Побутові послуги та умови їх надання.	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Підготувати презентації на теми: «Роль побутових послуг, їх структуру та значення для населення», «Основні нормативно-технічні документи, що регламентують надання побутових послуг», «Основні види побутових послуг»
Тема 5. Послуги транспорту	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Провести дослідження на теми «Проблеми та перспективи розвитку місцевого пасажирського транспорту», «Проблеми та перспективи розвитку вантажних перевезень», «Застосування інформаційних та інноваційних технологій в сфері транспортних перевезень», «Аутсорсинг в наданні транспортних послуг».
Тема 6. Послуги зв'язку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Підготувати презентації на теми «Роль послуг зв'язку, їх структура та значення для населення», «Основні нормативно-технічні документи, що регламентують надання послуг зв'язку», «Впровадження інноваційних технологій в процес надання послуг зв'язку»
Тема 7. Житлово-комунальні послуги	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування	Провести дослідження на теми «Сутність житлово-комунальних послуг та їх значення для населення», «Критерії, що враховуються для оцінки якості житлово-комунальних послуг». «Розвиток конкуренції в процесі надання житлово-комунальних послуг», «Особливості організації надання житлово-комунальних послуг», «Шляхи

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		вдосконалення надання житлово-комунальних послуг та підвищення їх ефективності».
Тема 8. Послуги установ культури	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Підготувати презентації на теми «Роль послуг установ культури, їх структура та значення для населення», «Основні нормативно-технічні документи, що регламентують надання послуг установ культури», «Впровадження інноваційних технологій в процесі надання установ культури»
Тема 9. Туристичні та екскурсійні послуги	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Підготувати презентації на теми «Продуктова політика підприємства на ринку туристичних послуг», «Цінова політика підприємства на ринку туристичних послуг», «Впровадження інноваційних технологій в процесі надання туристичних та екскурсійних послуг», «Політика розповсюдження продуктів підприємства туристичної індустрії», «Комунікаційна політика підприємства на ринку туристичних послуг», «Умови для розвитку туризму в регіоні (регіон за власним вибором».
Тема 10. Послуги фізичної культури і спорту	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Підготувати презентації на теми «Структура та значення послуг фізичної культури і спорту для населення», «Основні нормативно-технічні документи, що регламентують надання послуг фізичної культури і спорту для населення», «Впровадження інноваційних технологій в процесі надання послуг фізичної культури і спорту для населення»
Тема 11. Медичні, санаторно-оздоровчі, ветеринарні послуги	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Підготувати презентації на теми «Правове регулювання та особливості договорів про надання медичних послуг», «Аналіз ринку медичних послуг у регіоні», «Аналіз ринку ветеринарних послуг у місті/регіоні», «Аналіз ринку санаторно-оздоровчих послуг в Україні».
Тема 12. Послуги правового характеру	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Підготувати презентації на теми «Роль послуг правового характеру, їх структура та значення для населення», «Правове регулювання та особливості договорів про надання послуг правового характеру», «Аналіз ринку юридичних послуг у регіоні».
Тема 13. Фінансові, банківські та страхові послуги	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Підготувати презентації на теми «Сутність, необхідність та еволюція послуг в банківській справі», «Товарна політика комерційного банку та ціноутворення на банківські послуги», «Продаж (збут) банківських продуктів», «Комунікаційна політика комерційного банку та її інструменти», «Захист прав споживачів банківських послуг», «Мотивація споживачів страхової продукції», «Особливості поведінки покупців на ринку страхових послуг», «Значення якості страхового продукту в забезпеченні дохідності та усталеності страхової компанії.»
Тема 14. Освітні послуги	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування;	Підготувати презентації на теми «Структура та значення освітніх послуг», «Документи, що регламентують надання освітніх послуг», «Якість надання освітніх послуг та шляхи їх удосконалення», «Особливості надання послуг дошкільної освіти», «Особливості надання послуг для людей третього віку».
Тема 15. Послуги торгівлі, громадського харчування, послуги ринків	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; завдання самостійної роботи; тестування. Поточна модульна робота	Підготувати презентації на теми «Розробка стандартів обслуговування покупців в магазині», «Яку роль відіграють послуги у формуванні конкурентних переваг торговельного підприємства та закладу ресторанного господарства», «Сутність конкуренції на ринку послуг закладів ресторанного господарства», «Які існують підходи щодо визначення якості послуг та їх контролю в сфері торгівлі/в сфері ресторанного господарства», «Впровадження інноваційних тех-

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		нологій в процесі надання торговельних послуг»

Інформаційні джерела

- Іванова Л. О. Маркетинг послуг : навчальний посібник / Л. О. Іванова, Б. Б. Семак, О. М. Вовчанська. – Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2018. – 508 с.
- Горіна Г.О. Світовий ринок туристичних послуг [Текст] : конспект лекцій / Г.О. Горіна ; ДонНУЕТ. – Кривий Ріг, 2016. – 110 с.
- Слав'юк Н. Р., Глущенко С. В. Ринок фінансових послуг : навч. посіб. / Н. Р. Слав'юк, С. В. Глущенко. – Київ : [б. в.], 2022. – 198 с. – (Серія «Фінанси, банківська справа і страхування»). – Режим доступу: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3bac_finan/Rynok-finansovykh-posluh-2022.pdf.
- Мальська М. П. Міжнародний туризм і сфера послуг : підручник / М.П. Мальська, Н. В. Антонюк, Н. М. Ганич. – К. : Знання, 2016 – 661 с.
- Мальська М. П., Красько О. В. Ринок рекреаційно-туристичних послуг : навч. посіб. / М. П. Мальська, О. В. Красько. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. – 320 с.
- Бойко С. С. Світовий ринок туристичних послуг : конспект лекцій / С. С. Бойко. – Київ : ДУІТ, 2024. – 150 с.
- Сидоренко М. В. Менеджмент у сфері гастрономічних послуг : підручник / М. В. Сидоренко, О. Г. Ковальчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. – 350 с.
- Черкасова С. В., Гаврилюк Г. С. Ринок фінансових послуг: навч. посіб. для студентів ден. і заоч. форм навчання. Львів: вид-во Львів. комерц. акад., 2016. 323 с.
- Говорушко Т.А. Страхові послуги. Навч. посібник. К: Центр навчальної літератури, 2019. 318 с.
- Міжнародна торгівля послугами: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / І.Т. Кіщак, А.В. Огієнко, М.М. Огієнко та ін.; за заг. ред. І.Т. Кіщака, А.В. Огієнко. – Миколаїв: Іліон, 2017. – 340 с.
- Безкровний М. Ф., Кропивко М. Ф., Палеха Ю. І., Іщенко Т. Д. Організація інформаційно-консультаційної діяльності: підручник. Київ: Видавництво Ліра - К, 2015. 408 с
- Марченко О. С. Бізнес-консалтинг: навч. посіб. Харків: Право, 2019. 204 с.
- Моргулець О. Б. Менеджмент у сфері послуг. Навч. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2012. 384 с.
- Давидова О.Ю. Управління якістю продукції та послуг у готельно-ресторанному господарстві: підруч. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2018. 487 с.
- Організація і технологія надання послуг / Апопій В. В., Олексин І. І., Шутовська Н. О., Футало Т. В. – Київ : Академія, 2006. – 311 с.
- Петренко І. В. Управління житлово-комунальним господарством: сучасні підходи та технології : навч. посіб. / І. В. Петренко. – Київ : Видавництво «Центр учбової літератури», 2022. – 280 с.
- Кулиняк І. Я. Управління історичною спадщиною та культурним туризмом : навч. посіб. / І. Я. Кулиняк, О. І. Карий, Л. М. Прокопишин-Рашкевич, С. В. Огінок, Ю. Г. Бондаренко. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2023. – 280 с.
- Петренко Л. М. Менеджмент круїзних послуг : навч. посіб. / Л. М. Петренко. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2023. – 280 с.
- Сидоренко М. В. Маркетинг у круїзній індустрії : підручник / М. В. Сидоренко, О. Г. Ковальчук. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2024. – 350 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін; завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu-1.pdf>

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

Положення про атестацію здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_atestaciyu_zvo.pdf

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

Порядок допуску студентів до заліково-екзаменаційної сесії https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por_dopusku_zal-ekz_sesiyi-1.pdf

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим компонентом, але за об'єктивних причин (воєнний стан в Україні, хвороба, працевлаштування, стажування) можливе відвідування занять дистанційно з використанням платформи Moodle.

Порядок навчання студентів за індивідуальним графіком та вільне відвідування навчальних занять: https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/por_nadannya_studentu_vilne_vidvid.pdf

Політика щодо академічної доброчесності: під час роботи над матеріалом курсу не допустимо порушення академічної доброчесності. Сукупність етичних принципів і правил, якими мають користуватись здобувачі при опануванні дисципліни наведено у наступних науково-методичних матеріалах ПУЕТ:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf. Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf

Положення про запобігання випадкам академічного плагіату: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannavyvypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf

Положення про порядок визнання та перезарахування кредитів ЄКТС при вступі до Полтавського університету економіки і торгівлі на другий (третій) курс з нормативним терміном навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya_pro_perezarah_credytiv.pdf

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita/>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про Правила вирішення конфліктних ситуацій у Полтавському університеті економіки і торгівлі <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf> Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet/>

Положення про психологічну службу Полтавського університету економіки і торгівлі <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-psychologichnu-sluzhbu-puet.pdf>

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet/>

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi/>

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyvediyalnosti/>

Інклюзивність навчання: Положення про організацію інклюзивного навчання здобувачів вищої освіти: <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-proorganizaciyu-inklyuzyvno-go-navchannya-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity.pdf>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-2): відвідування занять (1 бал); виконання навчальних завдань (2 бали); завдання самостійної роботи (2 бали); тестування (5 балів); поточна модульна робота (10 балів)	20
Модуль 2 (теми 3-15): відвідування занять (1,5 бали); виконання навчальних завдань (13 балів); завдання самостійної роботи (13 балів); тестування (32,5 бали); поточна модульна робота (20 балів)	80
Разом	100

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни